

El grup municipal **MÉS per Palma** a l'Ajuntament de Palma presenta al proper Plenari, previ dictamen de la Comissió Informativa corresponent, la següent **PROPOSICIÓ** relativa a:

PALMA, CIUTAT SALUDABLE

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Les evidències científiques demostren estudi rere estudi que la contaminació mata, i que és 30 vegades més mortífera que els accidents de trànsit. Només l'any 2018 hi va haver 1.180 morts a les carreteres espanyoles, i 38.600 víctimes prematures a causa de la contaminació. No obstant això, segons un estudi publicat per l'Agència Europea del Medi Ambient (EEA), només el 2021 a l'Estat espanyol es podrien haver evitat fins a 14.070 morts per contaminació de l'aire si les normes de la Unió Europea (UE) estiguessin alineades amb les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS). A més, l'EEA insistia en què la qualitat de l'aire és pitjor a les ciutats principalment a causa del transport i la calefacció, i que cal tenir en compte que la majoria d'europaus habita a les ciutats. A més, assenyalava que la pol·lució atmosfèrica no només provoca morts, sinó que també agreuja o allarga malalties, empitjorant la qualitat de vida dels ciutadans.

Segons un estudi de l'Institut de Salut Global de Barcelona realitzat a diferents ciutats europees, a Palma moren cada any a causa de la contaminació de l'aire 52 persones que es podrien haver salvat si es complissin les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut. L'estudi també assenyalava que si es reduïssin els nivells de contaminació al nivell més baix registrat a la ciutat, a Palma es podrien evitar 179 morts cada any.

D'altra banda, el president de la Comissió de Salut i Medi Ambient de la Vall d'Hebron, Jordi Bañeras, va liderar fa uns anys un estudi que va demostrar que els dies amb més contaminació es produeixen més atacs de cor greus, i que la relació és evident. En el mateix sentit, la doctora Maria Jesús Cruz, del Grup de Recerca en Pneumologia del Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR), també deixà clara aquesta relació: "hi ha evidència científica que estar en un ambient contaminat incrementa el risc de malalties i també els seus símptomes". La doctora Cruz advertia que el perill de la contaminació és "molt evident" en els infants, ja que el seu cos està en ple desenvolupament, i també hi són especialment vulnerables les embarassades i les persones grans. Així mateix, també advertia d'un increment de malalties respiratòries i dels seus símptomes, com l'asma, així com altres patologies. La llista és llarga: depressió, accidents cardiovasculars, infart de miocardi, arrítmia, malalties

autoimmunitàries, càncer de pulmó, infeccions respiratòries, malaltia pulmonar obstructiva crònica, asma, dèficits olfactivs, síndrome metabòlica i diabetis, malaltia inflamatòria intestinal, hipertensió arterial, osteoporosi, fertilitat reduïda, arteriopatia perifèrica i rebuig als trasplantaments. En les embarassades, la contaminació incrementa el risc de preeclàmpsia, de part prematur del nadó i de que el nadó presenti pes baix en néixer o malformacions congènites. I acabava afirmant que “no cal més evidència per demostrar que la contaminació és perjudicial, el que cal és prendre mesures”.

En la mateixa línia, el passat mes de març el Col·legi Oficial de Metges de Balears (COMIB) i el Col·legi Oficial d'Arquitectes (COAIB) varen reclamar al batle de Palma reduir el trànsit de vehicles els caps de setmana a les principals vies de les ciutats tallant puntualment el trànsit, amb l'objectiu de “tornar els carrers a la població i disminuir el trànsit”. A més, des d'ambdós col·legis professionals es va insistir en la necessitat de “reduir la pol·lució i crear hàbits saludables” per als palmesans i les palmesanes.

No obstant, l'Ajuntament recentment ha decidit sortir de la “Xarxa de Ciutats que Caminen”, un espai que ofereix suport tècnic als ajuntaments per avançar cap a ciutats més verdes, amb més vida i més saludables. Arran d'aquesta decisió, Vianants Mallorca denuncià que “decisiones com aquesta mostren que l'actual Ajuntament només vol donar passes enrere. És tota una declaració d'intencions, les polítiques d'aquest equip de govern corresponen a una posició negacionista de l'evidència científica i mostren que no tenen cap intenció de millorar la ciutat per caminar i gaudir de l'espai públic amb llibertat, salut i seguretat”. “És una vergonya que a dia d'avui s'hagi de lluitar per coses tan bàsiques com el dret a la salut, a respirar aire net i a gaudir de l'espai públic amb garanties”.

Per tot això des de MÉS per Palma consideram que és important i urgent revertir aquestes decisions i emprendre mesures per reduir la contaminació a la ciutat i per convertir Palma en una ciutat molt més saludable i amable. Hem de re-definir els usos de l'espai públic al municipi: és important alliberar espai ocupat pels cotxes, i guanyar-lo per a la mobilitat a peu, en bicicleta o en modalitats molt més saludables i sostenibles, ampliant i executant nous eixos cívics, ampliant voreres i fent espais per als desplaçaments a peu molt més agradables.

Seguint el model de la Ciutat dels 15 minuts, la transformació de l'espai urbà, a més, ha de ser una estratègia clara per fomentar una economia propera i més lligada al barri. També ens ha de servir per promoure activament la salut a través de la reducció de la contaminació i el foment de la mobilitat activa. Tot això no només contribueix a frenar el canvi climàtic, sinó que fa de Palma una ciutat més agradable, saludable i amb un major atractiu.

Per tot l'exposat, de manera similar al que ja fan altres ciutats europees, proposam el tancament de vials i carrils al trànsit rodat el cap de setmana, de manera que s'hi pugui baixar a jugar, a passejar o a anar en bici. En aquest context, consideram que s'ha de posar especial cura en promoure aquestes actuacions en aquells espais amb poques zones verdes o amb manca d'espais per passejar, de manera que, almenys el cap de setmana es pugui gaudir d'un espai alliberat per a la ciutadania. Aquesta actuació es podria realitzar de forma pràcticament immediata, amb tancaments parcials o totals fets de forma senzilla mitjançant cons de trànsit o tanques, com ja es va fer en el seu moment durant el desconfinament. Espais com el passeig Marítim demostren una gran resiliència per acollir tancaments pràcticament totals durant maratons o altres esdeveniments.

Per tot això, el grup municipal **MÉS per Palma** presenta la següent

PROPOSTA D'ACORD

1. El Ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a reconsiderar la seva decisió i a tornar-se a adherir a la Xarxa de Ciutats que Caminen.
2. El Ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern al tancament de vials i carrils al trànsit rodat durant els caps de setmana per al gaudi dels infants i de la ciutadania, prioritant aquells barris amb menys zones verdes o amb manca d'espais públics de passeig.
3. El ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a garantir que els espais públics prioritzin el benestar de les persones per davant el trànsit motoritzat, tot garantint l'accessibilitat, i a fomentar els desplaçaments sostenibles i menys contaminants: augmentant la construcció i ampliació de voravies per facilitar la circulació dels vianants, millorant els carrers dels diferents barris i pobles, i creant una xarxa que connecti tota la ciutat.
4. El ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a pacificar i reduir el trànsit motoritzat als carrers mitjançant la creació, de forma progressiva i participada, de superilles i de zones de baixes emissions, amb l'objectiu de recuperar espai públic per als vianants i l'activitat comercial.
5. El ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a seguir ampliant la xarxa d'eixos cívics per barris i a seguir-ne expandint els actuals.
6. El Ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a convertir el carrer Cotlliure en un eix cívic per a vianants, tenint en compte especialment els infants, amb més vegetació i foment del comerç de proximitat.

7. El Ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a executar projectes de millora dels barris que guanyin espai públic per als vianants davant els cotxes, com la plaça dels Nins de s'Arenal o el nou passeig de Son Sardina.

Palma, 11 d'abril de 2024

Neus Truyol Caimari
Portaveu del Grup Municipal
MÉS